

DOPIS Z ČECH.

(Od pražského zpravodaje P. Z.)

Praha, 3. května 1912.

Jsem opravdu na rozpacích, co zajímavého mám napsati, aby to nejen zajímalo naše milé krajany tam za tou velkou louží, ale aby také poznali, jak to u nás vedeme, mohou-li z nás mít radost a být na nás hrdí.

Právě v nynější době jest jakýsi klid, jakési příměří mezi válčími stranami. Náš starý pán ve Vídni má velikou patálii s Maďary. Po celou dobu, co vládnou, strkalo se Maďarům a v naší polovině říše Němcům všechno plnou rukou, všechna jejich práva ať jakákoli, byla vždycky splněna, jen když byla trochu možná. Ale Maďaři jsou nenasytní, pořád nemají dost podle přísloví: podáš-li někomu prst, chytá za celou ruku. Nyní chtějí mít své vlastní vojsko. To bylo ovšem moudrým pániům ve Vídni přece jen drobet moc a řečli ne. Maďaři si ale postavili hlavu a nepovolili rekruty na letošní rok a mají vůbec činnost na směnu. V Uhrách má vládu a vůbec veškerý veřejný život dosud v rukou šlecht (magnáti) a pomadařené zemanstvo. Maďaři vymírají vlastně a udržují se jen přeběhlky z jiných národností. Volební řád je zastaralý a národnosti nemaďarské v Uhrách žijící nejsou skoro na směnu zastoupeny. Že je Chorvati nechtějí ve všem poslouchat a nechtějí se dát pomadařit, poslali jim nedávno vládního komisaře, který má neobmezenou moc a sám spravuje zemí. Jak to všechno skončí, ví bůh a můžeme být na to zvědaví.

V Čechách se vyjednává mezi Němci a námi. Němcům se nechce a nechce kousnout do kyselého jablka. Když už nemohou být pány v celých Čechách, chtějí být a spojí ve svém poníženém území, chtějí tam jen své úředníky a svou čistou německou správu. To jim Češi nemohou povolit, a jak ten problém se rozluští, to také nikdo neví.

V českém životě není mnoho nového. Básník Vrhelický, který je už delší čas třeše nemocen, dříve v Domažlicích, kam si ho pozvalo a dalo mu byt samo město. Podle všeho je to s ním špatně.

Veškeré myslí české zaujaty jsou jen letošním sokolským sletem. Cvičičtější a tribuny jsou už skoro hotovy, stojí kolem 800,000 korun. Bude to něco ohromného a nevidaného. Přes 10,000 Sokolů bude cvičit prostná cvičení kromě žen, dorostu a dětí. Přijedou také Francouzi, Belgičané, Slovinci, Chorvati, Bulhaři, Rusové i Poláci. Na Rusi zavádějí všude ve školách českou sokolskou metodu. Přes 40 Čechů-Sokolů je tam učitelů tělocviku. Doufáme, že i mnohému našemu známému krajanu z Ameriky budeme moci letos potřeptati pravič. Na shledanou!

Praha 4. května 1912.

Večera došel mně "Pokrok Západu" ze 17. dubna t. r. a čtu tam poznámku o tom, že ruská vláda a baťuška car nedovolil do Ruska vstup armáde spásy. Redaktor vyslovil se při tom ne příliš hezkými slovy o carovi, ruské vládě a napsal něco o ozračích popech a mužících. Poznámka tato bolestně se mě dotkla, je podle mého mínění nesprávná, je převzata z anglických nebo německých novin a nemějte mi za zlé, že se pokusím ji vyvrátit.

Tak předně, co by dělala armáda spásy v Rusku? Znáte přece ruský lid, jak je pobožný, jak je oddán církvi a přesvědčení to je opravdové. Viděli jste někdy Rusy v kostele? Bije čelem o zem a ruce od dělaní kříží div si nevykroutní. Rus nepotřebuje novodobých apoštolů, kteří by jej obraceli k Bohu, jako spíš různé společné vrstvy anglických a amerických vělemt, které zklamány osudem tráví svůj život v bídě, v hnusných brlozích a nedoufajíce už v nic lepšího, vzdávají se všech šlechtických cítě a snah.

Na druhé straně nelze popřít, že lid ruský je pozadu, je obmezený a nezdělaný. Ale to není jeho vina, proč mu nevystavili školy, aby se mohl vzdělávat? To dnes uznává celé Rusko i baťuška car, že ruský mužik, který je základem říše, musí být porvednut

ze své ztemnělosti. Avšak to nejde lámat, to nejde razednou. Což pak Vy, když obrátíte přerli nerovné půdu, sjeté do ní hned marjánku? To vyžaduje delší doby a několik lidských pokolení. Pohleďte na Čechy. Škol je dost i vzdělání, ale poměry v Americe jsou přece jiné. Co je to? Příčinou toho je, že život náš, který žijeme v Čechách, je vytvořen několika staletími a na něm zbylo kousek ze všeho toho, co prošlo a prodělalo kolik pokolení. Vy však, když přijedete na svou domovinu, nemáte vedle sebe snad ani soubeda, nemáte policajta, četníka, okresního hejtmana atd. Vy vlastně teprve ten život počínáte tvořit! A jak já si myslím, vy krádeže ve věcech svobody do zradu. Proč? Protože, čím více vás bude v Americe, čím větší budou vaše města, čím větší průmysl atd., tím větší starost budou mít někteří z vás o své zdraví, o svůj život, o své jmění a tak bezděčně ustanovíte si nařízení a zákony, kterými bude vaše svoboda čím dále tím více obmezoována.

To ovšem také hned nebude a já se vrátím k Rusům a baťuškovi caru. Car je rozhodně šlechtý člověk. Hned, jak nastoupil, navrhl Evropě mezinárodní smlouvu, který by zamezil války. To ho ovšem nepřijala. Dal se sice svěstí k válce s Japonci, ale však ne poražen — ustoupil. Říši své dal konstituci. Do první druhé dmy (kongresu) byli však zvoleni lidé, kteří přijavše myšlenky a názory z ostatní Evropy, chtějí obrátiti Rus najednou nabama vzhůru. To ovšem není možno z důvodů, které jsme napřed uvedli. Teprve nynější třetí dmy dělá jakousi takousi dobrotu. Úplatnost úřednictva na Rusi je odev dávná známa. Byla zvolena komise revisní, která přísně zkoumá všechny oddily správy a bez ohledu vyhádní všechny zloděje.

Jednu věc však nemohou zapomenout Rusku Němci a Angličani. Rusko totiž obmezuje koupi pozemků ve své země eizineim a nedovoluje vyčerpání přírodního bohatství, která tam ještě leží ladem. Není to rozumné? Což pak mají si vpustit do své země všeliké bohaté dobrodruhy, kteří by vysáli všechno a ruský lid by z toho neměl nic? Až to počká, až se toho chopí sám ruský lid.

A co se týče té vodky, vemte statistiku do ruky a shledáte, že v jiných zemích přijde na osobu více alkoholu než v Rusku.

Není to tedy v Rusku tak zlé a Rusko čeká teprve velká budoucnost.

V. Handrbösch.

Z MĚ NÁVŠTĚVY VE STARÉ VLASTI.

(Podává K. J. Hanák z Alabamy.)

Na velikonoční pondělek rozloučil jsem se se svými milými, vsedl do vlaku a hajdy dolů k New Orleansu. Cesta mezi městy Mobile v Alabamě a New Orleans v Louisianě jest celkem jednotvárná, samá nížina, samé bažiny, samé potoky a mořské zálivy. Dráha L. & N., která tímto příměmím probíhá, spojuje dvě nehlavnější města velké této Unie, New York na východě se St. Franciskem v Californii na dalším západě. Přejíždíme tři státy a sice Alabamu, Mississippi a Louisianu. Celé toto pobřeží jest dost hustě osazeno; není snad vzdálenosti 10 mil, by nenalézalo se malé rybářské hnízdo o 20 barákách, neb velké obchodní město o 20 tisících obyvatelích. Průmysl je zde malicherný, za to však ohehd je zde velké množství stávie přístavů, kdež celoročně kotví sta a tisíce lodí, odvázejících bavlnu, dříví a rýži a dovážejících všecko možné. Sta a tisíce dělníků zaměstnáno je zde v ústřicových závodech. Tito lidé přijíždějí poněvíc ze severovýchodních velkoměst Unie — právě v onu dobu, kdy práce v továrnách ochabuje, a tu vše hrne se do našich jižních vod, do jižních krajů za výdělkem. Sta našich česko-moravských krajanů nachází se mezi těmito přelétavými dělníky.

Pozemky, dneš ještě poněvíc bažinaté, jakož i celá krajina, májí před sebou skvělou budoucnost. Milionářské společnosti zakupují tyto pozemky, věnují sta tisíce do otvodňovacích projektů a pádu takto získanou a ku farmaření

způsobou, za několik desátů jen zakoupenou, prodávají malorolníkům-farmářům za \$25 až \$150 akr. Krajina, věra ještě za nezdravou, malarickou prohlášená, zitra již není více takou. Sta kanálů, močálů vysušené, žádné stojaté vody více — není žádného se vypařování, žádného rozkladu, žádných neb jen málo komárů — a tudíž žádné více té obávané zimnice. — Jakost půdy a úrodnost její předčí snad veškeré jiné ve Spojených Státech. Není však divu, neb po celé tisíciletí tyto močály rok od roku víc a více humusu tvořily, tak že dnes místy až 60 stop do hloubi není nic jiného než samý humus, černá mastná úrodná prst. Zde nebudete zapotřebí hnojení půdy ani po tisíce letech. — Ilubší aneb i nižší místa, která nelze co farmerské pozemky odprdati ani jinak upotřebiti, zakoupena jsou obchodními domy, které prst vydobývají a co hnojivo do trhu zasílají. Je tedy viděti, že nastala právě doba, kdy veškerý lid Unie upozorněn jest na jih a jeho přednosti před státy severními neb západními. Jest právě doba, kdy vše, co trochu rozumu má, hrne se na jih. Věru, že to nevezme ani celých 25 let, a náš jih bude tak hustě osazen, aspoň v jistých částech, jako státy severní neb východní. Zdejší pozemky v malém rozsahu užívá celé rodiny. Zde započíná se farmařití dle nové metody. Dvacet neb nanejvýš čtyřicet akrů postačí pro velkou rodinu. Zde možno dvě i tři úrody ročně dočísti a není to snad jen nahodilě, že sklízeno z jednoho akru za jeden rok okurek v ceně 160 dollarů a po těchto sladkých batátů v ceně 75 dollarů a ještě na zimu totéž pole oseta ovsem. — Trh na farmerské plodiny jest výtečný, ano mnoho zdejších raných plodin do celé Unie se rozešlá.

Nuž jsem v New Orleansu a jelikož parolod' celé 4 dny je zpozděná, použil jsem volného času a běhal, jezdil a okoukal jsem celé město i okolí. Dnes má N. O. as 400 tisíc obyvatel, poněvíc to Francouzů. Je zde čtvrť zvaná "dégo", kdež usazení jsou hlavně Italové a Španělé, čtvrt Creolská, (smíšena to černocha s Francouzem), mluví se zde vesměs francouzsky, — čtvrt obchodní, obrovské budovy, obchody, skladiště, — čtvrt přístavní, kdež přístavní budovy celé ze železa zbudované, táhnou se kol Mississippi v délce 5 mil, sta parníků i plachetníků ze všech snad částí světa kotví u těchto skladišť. Vybáží se zde hlavně rýže, bavlna, dřevo; dováží se cukr z Kubu, ovoce z jižní Ameriky a vše jiné. Jest N. O. prvním největším přístavem v jižních vodách a druhým největším po N. Y. v Americe. Řeka Mississippi, která N. O. protéká a dělí město na dva nestejně díly — jest as 1 míli široká a nenachází se zde žádných mostů. Parní přímky převážejí zboží, lid, dobytek i celé železniční vlaky. Přiležitostně navštívil jsem v N. O. i rak. uherského konsula, v němž jsem seznal člověka, v Americe řečeno zkrátka, O. K. Bavlnová bursá, postrouch to amerických farmářů, pěstitelů bavlny, tato nenáviděná a prokletá, leč pro mnohého přece jen šťastná, podobá se úlu. Sta, ba tisíce lidí hemží se kolem i uvnitř. Spekuluji v tom, co jim ani nenáležejí.

Konečně ve čtvrtek večer o 10. hodině vpustěni jsme byli na loď. Naše Louisitania jest loď obchodní menšího druhu a má místa pouze pro 100 pasažerů třetí třídy, 20 druhé a 24 první třídy. Tato loď náležejí francouzské společnosti jménem Company Generali Transatlantie a jezdí výhradně jen mezi N. O. a Havrem ve Francii.

Cesta trvá 18 až 20 dní a platí se v 1. třídě 80 dol., ve 2. třídě \$45 a v mezpalubě \$33. Je nás v 1. třídě i s mojí osobou 19, ve druhé třídě 14 a v mezpalubě as 30 lidí. Cestující jsou poněvíc Francouzi, Španělé i Italové.

Jest pondělí ráno — časně ráno a nemohouce spátí vstáváme a jdeme se procházet po palubě. Počasí je nádherné, moře tiché, hladké, rovné jako zrcadlo. Jenův vůněk ochlazuje, slunečko vysílá své paprsky, které čím více k poledni se blíží, tím tepleji hřejí. Projíždíme právě úžinou mezi ostrovmem Kubou a sta ostrovy blízké Floridy. Odpoludne veplujeme do atlantického oceánu a budeme poboda, snad na 1. května bu-

deme ve Francii. Vyjíždějíce z N. O. v pátek ráno o 7:30 hod. pluli jsme pozvolna po rohnuté Mississippí až ku jejímu vtoku do zálivu mexického. Zde tvoří mocné as 5-ramenné delta. Řeka jest upravena, regulována a obrovskými hrázi ohraničena, znemožňuje vytlít se vody po krajích a zaplavuje těchto. Po obou březích rozkládají se rozkošné farmičky a pěknými novými obydelními domky i jinými hospodářskými stavěním. Sta těchto farmiček vzniklo teprve v posledních letech a jsou to poněvíc bohatí severané, kteří se zde zakoupili. Mluvil jsem s jistým Němcem, který v Ohio svojí dobrou farmu odprodal a zde 20 akrů zakoupil, plativ \$100 za akr, a to prý ještě levně koupil. Dle toho všeho dá se souditi, že krajina nejen na pobřežích Mississippí, nýbrž i na celém poloostrově větší skvělou budoucnost.

Není zde močálů více, jsou vysušené, páda kyprá černice, samý humus, po staletí naplavovaný; osadníci nebudou museti po staletí hnojit. Trh jest výtečný, je zde spojení: železnice, elektriky i parolodí. Mississippi v délce as 80 mil vine se těmito úrodnými pozemky. Teprve posledních 20 mil u samého vtoku mění se krajina v samé močály, jen rybáři osazené. Na nejjihnějším cípe pevniny nalézají se maják Strýčka Sama. — Zde rozloučil se s námi náš americký lodivod, vlajka Spojených Států stažena, vyměněna za chvíli za francouzskou, píšťala tříkráte-mocně zahoukala, vlajka stažena, a my pod ochranou francouzské vlády vepuli do zálivu Mexického. Suchá bouře s burácením hromu a křiváním blesků vyprovázela nás již od N. O. až do moře a my s nelibostí patřili na neblahý taký odjezd. Z rána o 7. h. volali nás ku snídaní, které pozůstávalo u nás v I. třídě z polévky, bílé kávy a chleba s máslem; v II. třídě z černé kávy, chleba s máslem a ve III. třídě z černé kávy a chleba. O 11. hod. dopoledne obědvala II. a III. třída a oběd pozůstával v III. třídě z polévky, masa, příkrmu, chleba a žejdlíku červeného francouzského vína. Ve II. třídě kromě uvedeného obdrželi o jedno maso více i máslo. Oběd v I. třídě dáván o 12. hod. a měli jsme na vlas totéž co třída druhá jen s lepším vínem, dvojným příkrmem a ovocem. Večeře, dávaná mezi 5. a 6. hodinou odpolední — byl vlastně oběd bez polévky. Po bouřlivém pátku nastala krásná sobota a ještě krásnější neděle. — Byl bych spokojen, nebyti té mršky mořské nemocí, která mne plů druhého dne trápila. Loď hladce pluje, že nezdá se nám nalézatí se na oceáně. Přejem sobě po celou dobu naší přeplavby krásné počasí! Máme dlouhou chvíli, bavíme se kartami, čtením, politujeme a bavíme se s dvěma americkými voly, 2 prasaty, 2 ovci, teletem a hejnem slepi i holubů, na které vesměs neúprosná smrt čeká. — Kromě koček, psů, mají zde hojně krys. Cestou potkááme parníky směřem do Ameriky plující a tu máme šátky, klobouky, voláme i řevně navzájem. A opět nic, jen samá voda, voda a jen voda. Máme na loď malou kantinu, ve které pijí naše nyklíčky. Ačkoliv projíždíme teplým pásmem, jest přece jen chladno a my nemůžeme ani kabátu svléknouti. Několik dní ladhých následuje dny bouřlivé a my krčíme se ve svých kumbálech neb v jídelně. Jsme 12. den na moři a tu večer v 9 hodin náš zřízenec Marconiho telegrafu (mámeť toto zřízení na loď) obdržel zprávu, vyslanou některou loď severnější plující, o blížeích se ledovcích. Tu neměli jsme více pevného spaní. Časně z rána o 4. hodině již hemžili jsme se na palubě. Poznenáha počalo se rozedávati a my zpozorovali na horizontu (obzoru) severním směrem blýskání lesklých předmětů. Byly to ony s dyektivostí očekávané ledovce.

V 9 hodin dopoledne vepulí jsme mezi tyto. Byla to věru rozkošná podivaná a my vmyslili se do arktických končin. Sta ledových ker plulo kolem nás, různých velikostí. Studený vítr donášel nám na loď stěny, ledovými krami ochlazené sprechy. Největší z těchto ledovců — obrovská to hora — podobala se jednomu z našich českých polozoborobých hrádů. Úplnou hodinu a pozvolna vinula se naše Louisitania těmito ledovci. Kol nás pteralo mnoho

Zdarma Pro Muže

50,000 KNIH

Upně Zdarma

Je to záračná kniha a posílá se POUZE MUŽŮM. Ona vám poví prostou, pochopitelnou řeč, jak lze vyléčiti ztracenou mužnost, otravu krve či syfilis, ztrátu životní síly, ztrátu síly, nezdělnost, žaludční, jaterní, ledvinové a měchýřové nemaze, revmatism, kapavku a nově chycené nemoci, nuzeninu roury močové a všechny nemoci, vlastní mužům, ve vašem vlastním domově, privátně, tajně a za velmi nízkou cenu. Tato bezplatná kniha vám poví, proč trpíte a jak můžete se trvale vyléčiti. Obsahuje celé skládké vědomosti — právě to, co každý ženatý i svobodný muž měl by věděti. Tato kniha byla sepsána lékařem, který věnoval léta studiu a zkoumání těchto zvláštních nemocí.

Pamatujte, že se posílá naprosio zdarma, vyplacené, v prosté zapečetěné obálce. Neposílejte žádných peněz — pouze napište zřetelně svoje jméno a adresu na spodní kupon a pošlete nám jej ještě dnes.

KUPON NA BEZPLATNOU KNIHU.

DR. JOS. LISTER & CO.
B. 202-22 Fifth Ave., Chicago.

Pánové: Dle své nabídky byl bych poštěn, kdybyste mi poslali úplné zdarma jednu z vašich bezplatných knih pro muže.

Jméno

Ulice a číslo

Město

růžného dříví. A opět uplynulo několik nudných bouřlivých dní. Na palubě uvázána lana, kterých museli jsme se přidržovati, nechtěje býti přes loď přehoupávajícími se vlnami do moře smetení. — Konečně se moře uklidnilo a poslední tři dny máme pěknou pohodu. Nalézáme se as 200 uzlů vzdáleni od Anglie. Mořští raskové bývají přes loď k nám zalétají a kolem lodí krouží. Kufry naše vynášeny a my pakujeme naše svrsky a připravujeme se ku vjezdu do Havru.

Jest 30. dubna a nalézáme se 19. den na moři. V potedne objevily se nám břehy Anglie a my vjíždíme do anglického kanálu. — Tu blíží se k nám malý plachetník s francouzskou vlajkou, a na tomto francouzský lodivod, kterému svěřena ku další plavbě naše loď ku bezpečnému doprovodu do přístavu. Lodivod přináší nám velmi smutnou zprávu, že onen čarokrásný ledovec as před týdnem ztroskotal jednu z největších vystěhovaleckých loď, při čemž snad na sta životů zahynulo. Stalo se tak touž noc nežli my ledovců odstihli. Věru hrklo to v nás, až mráz nás přešel! Jest to onen neúprosný osud, jemuž každý z nás podléhá. K večeru pozorujeme kol samá světla, signály to majíku.

Dne 1. května přistáli jsme v Havru a tu máme všichni naspěch, přečež pokračovati budu příště.

Pozdrav Vám všem. Váš
K. J. Hanák.

Já vám důvěřuji — neposílejte žádné peníze. \$2.00 vlasový cop zasíláme ku prohlídce za poštu.

JANEŠ & COMPANY,
opt. Pa.— 2138 So. 40. Ave.,
Chicago, Illinois.

ZVLÁŠTNÍ NABÍDKA.

Těm, kteříž zašlou nám \$1.00 se svou objednávkou, zašleme tento krásný vlasový cop plně vyplaceny. Jednotě rychle, ješto se tato nabídka vícekrát objeví a jest učiněna pouze, abychom zbožili své vřechleji do trhu uvedli. Peníze se vrátí, nebudete-li plně uspokojeni. Janeš & Company.

Spolehlivé pojištění na život

za skutečnou cenu u

WOODMEN of the WORLD

(Dřevářů Světa)

české tábory v Omaze a South Omaze.

E. C. BLISS, prodávac hovězího dobytka.
F. F. WELLMAN, prodávac vepřového dobytka.

Bliss & Wellman, komissionáři v dobytku.

Máme 20ti letou zkušenost v obchodu tomto. Za správnost ručíme. Naše rada bude vždy dána v zájmu **zasilatele dobytka** a nikdy v zájmu **jaček**. Posloužíme každému spravedlivě a ručíme, že krajané obdržejí nejlepší cenu tržní, týž den panující dle jakosti dobytka. Zvláštní pozornost věnujeme dotazům krajanů. 2011

F. F. Wellman jest Čech a proto obraťte se na něho s plnou důvěrou.

BLISS & WELLMAN,
Room 254 New Exchange Bldg., Union Stock Yards, So. Omaha, Neb.

Joseph Bliss & Son Co.,
komissionáři živým dobytkem.

Uspokojivý prodej. Rychlé vyplacení.

SOUTH OMAHA, NEBR.

Václav Kozák,
—vlastní čistě zařízený—

řeznický a uzenářský závod

910 Bancroft ulice, OMAHA, NEB.

Zásoby čerstvého masa, jakož i vřelké výrobky uzenářské jsou vždy té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zjistíte, že podruhé přijde zase. — Zboží na požádání dováží do domu. Objeďavky možno učiniti telefonem: Douglas 4788.

FRANK YUN
vlastní čistě a bojně zařízený

řeznický a uzenářský obchod

v čísle 2200 již. 16. ul. OMAHA.

Buňatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a za ceny nejvhodnější. Veškeré výrobky uzenářské též se té nejlepší povostí. Objeďavky možno učiniti telefonem: Douglas 3422.

Lee-Glass-Andresen Hardware Co.

prodává ve velkém

tláčené, vyráběné a lakované plechové nádobí. — Cínovaný plech, šelasy plech a kovové zboží. — Ostnatý drát, šelbiky, nůžkové zboží, bičky, střešné šrouby, náboje a sportovní zboží všeho druhu.

9th and Harney Streets, Omaha, Neb.